

В. М. Власенко

Мацієвич Кость Адріанович

МАЦІЄВИЧ Кость Адріанович (псевд. і крипт.: К. Ашин, К. А.; 18. 05. 1873, с. Деремезна, нині Обухів. р-ну Київ. обл. – 02. 04. 1942, Прага) – вчений-агроном, політичний діяч, дипломат. Навч. у Білоцерків. реал. училищі, 4-й Київ. гімназії, 1898 закін. Ново-Олександрій. інститут с. господарства і лісівництва (нині м. Пулави, Польща). Відтоді – вчений секр. Полтав. товариства с. господарства, водночас від 1900 – агроном Полтав. повіт. земства, 1901–05 – Саратов. губерн. земства (Росія). Організатор осередків Всерос. селян. союзу (1905), чл. місц. Укр. громади. У грудні 1905 заарешт., однак незабаром звільнений. Восени 1906 повернувся на Київщину. 1907–15 (з перервами) – ред. ж. «Хлібороб», «Агрономического журнала», «Южно-Русской сельскохозяйственной газеты», тижневика «Наша справа» (Харків. укр. громади). За участь у рев. подіях 1909–12 був ув'язнений у Васильків. тюрмі. 1912–15 – агроном Харків. товариства с. господарства, заступник голови Комітету сприяння с.-г. кооперації. 1915–17 – проф. Кам'яноостров. (згодом – с.-г. інститут) та Вищих Стебутів. жін. курсів у Петрограді (нині С.-Петербург), лектор курсів Моск. нар. університету, зав. екон. відділу Всерос. земського союзу, чл. Ліги аграр. реформ Вільного екон. товариства. Належав до Укр. радикал.-демократ. партії (УРДП), УПСФ і ТУПу. В квітні 1917 обраний чл. ЦК УРДП, репрезентував партію в УЦР. Від серпня – заступник ген. секр. земел. справ, автор проекту аграр. реформи на засадах індивід. труд. господарства зі збереженням земел. власності. Не погодився з ідеєю соціалізації землі, в грудні 1917 вийшов у відставку. Працював у Київ. губерн. земстві, був заступник голови Всеукр. земського союзу, чл. укр. делегації на мирних переговорах із РСФРР та комісії з укладання торг. договорів із країнами Четвертного союзу. Голова Наглядової ради Центр. союзу с.-г. кооперації, заступник голови ради Центр. укр. кооп.

комітету, організатор 1-го Всеукр. агроном.-екон. з'їзду. В січні – лютому 1919 – керівник делегацій на переговорах УНР з країнами Антанти (Ясси, Бухарест, Одеса, Бірзула); у лютому – квітні 1919 – Міністр закордон. справ УНР. Від червня того ж року – голова Надзвич. дипломат. місії УНР в Румунії. Сприяв поверненню в Україну Запороз. корпусу, поставкам зброї та амуніції Армії УНР, опікувався справами інтернов. укр. військовиків на тер. Румунії. Після ліквідації місії 1923 – голова Громад.-допомогового комітету укр. еміграції в Румунії, філії Укр. товариства прихильників Ліги Націй в Румунії, чл. Укр. ощадно-позичк. товариства «Згода». Публікувався в румун. пресі. 1923 заочно обраний проф. Укр. госп. академії в м. Подєбради (нині Чехія). Водночас від листопада 1920 – керуючий справами Посольства УНР в Болгарії. У березні здійснив офіц. візит до Болгарії, де вручив вірчі грамоти прем'єр-міністру А. Стамболійському. Сприяв пошвавленню укр.-болгар. відносин, налагодженню роботи Посольства УНР, створенню Тимчас. комітету Укр. Червоного Хреста та самоорганізації укр. еміграції в Болгарії. 1925 емігрував до Чехо-Словаччини: завідувач кафедри с.-г. економії і громад. агрономії, приват. економії та статистики, 1927–28 – декан агроном.-ліс. факультету УГА, 1935 – проф. Укр. тех.-госп. інституту в Празі (при якому 1942–46 існувала Фундація його імені). Співпрацював з Укр. наук. інститутом у Варшаві. 1928–31 – голова Укр. респ.-демократ. клубу в Празі. В еміграції очолював Закордонне бюро УРДП, від 1936 – Укр. наук. асоц. Член Братства укр. державності, Укр. гол. еміграц. ради, Спілки укр. техніків с. господарства в Чехо-Словаччині, Товариства «Музей визвольної боротьби України», Союзу укр. журналістів і письменників на чужині (Прага). Під час нім. окупації 1941 відвідав Київ. Один із основоположників громад. агрономії в Україні та Росії, автор низки наук. праць і статей у фахових вид. та пресі. Вміщував публікації у ж. «Хуторянин» (Полтава), «Українська кооперація» (Київ), «Тризуб» (Париж), «Записки Української Господарської Академії» (Подєбради), «Трибуна України», «Праці Українського Наукового Інституту» (обидва – Варшава), «Кооперативна Республіка» (Львів).

Основні праці

Главные вопросы повышения сельскохозяйственной культуры. Саратов, 1904; Организация мелкого кредита. Саратов, 1904; Общественно-агрономические этюды. Х., 1912 (під псевд. К. Ашин); Справочная книга для сельских товариществ. Х., 1913; Головні принципи земельної реформи на Україні. К., 1917; Сільсько-господарська політика СРСР у світлі аграрної кризи // Сучасні пробл. економіки України. Варшава, 1931; Завдання сільськогосподарської політики та її напрямки в переходовий період. Прага, 1942.

Рекомендована література

1. Доманицький В. Кость Мацієвич (Замість вінця на могилу). К., 1943;
2. Верстюк В., Осташко Т. Діячі Української Центральної Ради: Бібліогр. довід. К., 1998;

3. V. Vlasenko, V. Guzun. Konstantin Mațievici – omul de știință și diplomatul ucrainean // Caiete Diplomatice. București, 2015. Anul 3, nr. 3;
4. Власенко В. Корифей громадської агрономії і дипломат // Дипломат. та консул. служба у вимірі особистості. К., 2016.

Бібліографічний опис:

Мацієвич Кость Адріанович / В. М. Власенко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2018. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-67183>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).